

Đi ngang qua nhều làng sông. Sau khi qua bao làng xóm, làng mạc, đồng ruộng, dòng sông sẽ
trở về biển cả. Biển cả sẽ đón lấy dòng sông như một hi vọng cho các con về quê thăm quê hương.

Nam mô Phật Bà N S Thích Ca Mâu Ni

Kính thưa má,

Con tên là Trần Thanh-Tùng, pháp danh Tuệ Phúc. Mẹ thường gọi con là “Thằng Chín”.

Kính thưa má,

giòng sông sẽ trở về biển cả

Đi ngang qua nhều làng sông. Sau khi qua bao làng xóm, làng mạc, đồng ruộng, dòng sông sẽ
trở về biển cả.

Suốt đời má là công nhân sinh sống. Con chưa bao giờ thấy má có một giờ rảnh rỗi nào, ngoài
những buổi tối má nằm xem tivi hoặc trên TV, những lúc má xem tivi bao nhiêu thì má đã lẫn ra
ngủ vì suốt một ngày. Con chưa bao giờ thấy má đi xem hát hay đi chơi. Quanh năm
má làm việc suốt năm giờ sáng tới sáu giờ tối có khi mệt mỏi hay mệt mỏi một giờ đêm. Ngày nào
cũng đi bán hàng sáng sớm tới trưa. Sau đó thì làm tiếp ở nhà tới tối. Một năm má chỉ nghỉ được
một hai ngày Tết.

Con còn nhớ những lần má ốm mà má vẫn phải đi ra chợ bán. Con có hỏi má để các con đi thay
cho má. Má nói nếu má không đi bán, nghĩ ta nghĩ má không còn bán nữa, họ sẽ đi chợ khác
mua thì các con chết đói. Con đi theo má ra chợ để giúp má. Thấy trời mưa gió lạnh, má bắt
má run mà con thì lòng. Mẹ ơi con đã học câu thơ của Kiên Giang:

Nh ngày m m n m trong xó

Ch u l nh không m vóc g y

Đau đ n ... không h rên xi t kh

S con nghe t ng mà bu n lây

là con nh đ n nh ng gi t m a r i trên mái s p và c n gió th i lúc con ng i c nh má ngoài ch .
Con nh nh ng qu cân con dùng đ cân m m giúp má và c nh má run r y.

Cái ngh c a má r t là n ng n và hôi hám. Nh ng mùa d a và m m, các con ph i ra giúp má
n o d a và thính m m. Nh đó mà các con hi u đ c s c c nh c c a má. N o d a n a ngày
là đ đ nh a d a ăn vào móng tay đau rất l m. Các con ch làm giúp má trong th i gian cao
đ m c a mùa, còn má thì làm vi c su t n m. Con còn nh x ng cá s c đ m vào da lúc tr n
m m. Đau vô cùng. Nhi u lúc con đi h c, b n bè nghe mùi m m bay t qu n áo c a con.
Chúng nó bình lu n không bi t có mùi gì hôi quá. Nghe nh ng l i bình lu n đó, con vô cùng
th ng má. B i vì con không làm tr c ti p m i ngày nh má, ch vì ph i qu n áo mà có mùi.
Còn má làm quanh năm làm b ng chính tay má thì ng i ta còn than má bi t ch ng nào?

Tuy má không đ c đ n tr ng h c, tuy má không bi t đ c bi t vi t, nh ng má đã nuôi n ng và
d y d m t đàn con nên ng i, vài ng i có b ng đ i h c. Nh ng bài h c s ng đ i mà má đã
d y cho con còn cao quý h n nhi u đ i u con nghe th y và đ c ch b o t m t s ng i có s c
h c cao h n má. Nh ng ngày con còn h c trung h c, con có thói quen d y t ba b n gi sáng
đ h c bài. Kho ng năm gi thì má d y đi ch bán. Th nh tho ng trong nh ng lúc sáng s m
yên tĩnh nh th , má đã ch d y con. Nh ng k ni m y nay đã h n 40 năm, nh ng v n s ng
mãi trong óc con. Nhi u lúc con bu n là m t s bài h c quý giá mà má đã d y trong nh ng sáng
s m đó con v n ch a làm đ c.

Má không đ c đi h c, nh ng má ch a bao gi làm đ i u trái pháp lu t, ng c luân lý. Ch ng
nh ng không làm, má cũng không bao gi d y con cái hay cho phép con cái làm đ i u s ng b y,
trái v i lu t pháp xã h i hay trái v i đ o lý.

Đ i v i bà con thân quy n má d y ph i gi tình thân. Đ i v i hàng xóm láng gi ng má d y gi ni m hòa khí và thân thi n. Đ i v i ng i ăn k o má d y s kính m n. Má cho các con ăn món gì, má đ u chia s cho ng i làm ăn cùng. Khi ăn c m má b o các ng i giúp v i c ăn cùng mâm. Má th ng nói r ng ng i ta nghèo ng i ta m i làm giúp mình, ch ng i ta may m n có ti n c a thì ai đi làm cho mình làm gì. Qu th c ngày nay con nên ng i là do công n má d y đ .

Nh ng năm gia đình n n n, có ng i đã làm kh má. Lúc đó con m i 15-16 tu i. Con th ng má nh ng không làm gì đ c và con đã kh đau. N i k t đã tích tr nh ng năm con h c trung h c và theo đ u i con trong su t nh ng năm con r i quê h ng đi du h c. Con nguy n s c h c cho nên ng i đ ng i ta không coi th ng má. Nh ng năm trung h c con th ng th c d y t ba gi sáng đ ráng h c. Nhi u đêm bu n ng quá, con nh h t s i tóc này t i s i tóc kia đ cái đau đánh th c con d y làm cho con t nh ng . Lúc nào con cũng nghĩ t i bài v c a con, nên bà con đôi khi t ng con điên. Nh ng không ph i con điên đâu má i. Ch vì con th ng má, con không mu n hoang phí thì gi , con ch nghĩ đ n v i c h c cho nên ng i.

Lên đ i h c có nh ng đêm con d y t 2-3 gi sáng đ p xe đ p đi b báo ki m ti n, dù con bi t má lúc nào cũng g i ti n cho con. Tr i thì l nh cồng, đ ng tuy t tr n tr t, mà hai gi báo phía sau xe n ng vô cùng làm con té lên té xu ng. Té xong con đ ng d y đ p ti p. L i té n a, l i đ ng d y. Con c g ng làm v i c t i kho ng 6 gi sáng thì v l i c xá. Vài năm sau khi con r i quê h ng thì con đóng s tr ng m c đ má kh i g i ti n cho con n a và đ cho má đ c c. Con đã c g ng đ c và con đã nên ng i là vì tình th ng yêu c a má. Con đã c h c vì nh ng kh đau t năm lên 15-16 tu i. Con c g ng vì con không mu n ai coi th ng má. Đúng nh nhà th Kiên Giang v i t:

M i! Con n gi a n m ru.

Năm 1974 con tr v , nhìn cu c đ i vô th ng con không còn kh đau n a v nh ng gì ng i ta đã đ i x v i má ngày con h c trung h c. Con ch ti c ph i chi ngày con còn nh d i, con đ c g n các Th y th ng xuyên h n, đ các Th y d y cho con quán chi u Bát Nhã thì con s an l c h n nhi u. Quán r ng ngũ u n là không; s c, thanh, h ng, v , xúc, pháp là không. Con ti c là khi con h c đ c chút ít đ i u đó thì tu i con quá l n, n i k t đã sâu.

Tuy má làm v i c r t c c nh c, lúc nào má cũng th ng các con. Má không bao gi đ con đói, dù ch m t ngày, hay ngay c nh ng năm gia đình mình n n n vô k . Nh ng ngày con còn bé con hay b o m, má nghe ng i ta nói ăn món gì s h t b nh má đ u đi tìm cho con ăn. Má

Nhà Chay Việt

Tác Giả: Tu Phác

Thứ Bảy, 21 Tháng 8 Năm 2010 10:09

nháng không biết bao nhiêu cá, làm không biết bao nhiêu phái cua cho con ăn, chỉ vì nghĩ ta nói ăn phái cua thì con hát bình và má chỉ mong con hát bình. Tình thế nháng của má quá thác là:

Ngày xưa ngày xưa thời trẻ đời

Con đau rên xiết mẹ ráu lo

Bán đôi bông cải mua thang thuốc

Mua bánh tai heo, giáy hác trò

Bánh tai heo là một loại bánh rất ngon, trẻ em bình dân thường ăn. Tuy nó rất ngon, dễ ăn, nhưng nó có thể mang cả một bầu trời tình yêu mà mẹ vẫn không thể đem đến. Và giáy hác trò tuy mẹ cố gắng nhưng nó là phần tình yêu để làm con nên người.

Lúc con học trung học, mẹ thấy trái cây nào ngon là mẹ mua cho con ăn. Không bao giờ tiếc vì con. Nào xoài, măng cáu, chôm chôm, sầu riêng, và bao nhiêu khác. Nhưng năm con 10 tuổi, lúc nào mẹ cũng sợ con đói, nên thường gọi mẹ đi mua đồ cho con. Nào mám, nào cá chà bông do chính tay mẹ làm, nào bánh pháng tôm. Lúc con về thăm gia đình năm 1974, con đi chơi với bạn bè, mẹ đau dáng nói với con rằng mẹ nhớ ngày con còn nhỏ, con thích ăn bánh xèo do mẹ làm. Con đi xa bao nhiêu năm, nay con về cháng được bao lâu, mẹ mua được tay mẹ làm cho con ăn. Mẹ mua con ráng ở nhà ăn với má. Lúc má nói làm con vô cùng xúc động, bởi vì con thấy má đi bán suốt buổi sáng ngoài chợ, về nhà còn phải lo buổi chiều ngày hôm sau, con không mua làm má cố gắng, nhớ là lúc đó con đã hai mươi lăm tuổi rồi.

Đôi khi con lúc nào mẹ cũng nói những gì nghĩ táng êm dịu, ngay cả khi má ráy con năm 1974. Mẹ đôi khi con đứng với hai chữ “tá mẹ u” hay là mẹ hián.

Có lần ba đi xa, ở nhà con ốm. Mẹ ôm con nháy lên xe xích lô đi lên bác sĩ Dáng đáng Lê

Quang Đ. nh. Con còn nhớ hình ảnh của mẹ khi mẹ ôm con. Con còn nhớ lời nói ngọt ngào của mẹ hôm đó.

Con cũng còn nhớ mẹ cho con cái plaque bằng vàng khi con đi Đ. Mẹ dặn khi nào con đổi quá thì bán mà mua đồ ăn. Con giữ cái plaque đó tới ngày anh em của con tới ở Mã Lai thì con bán để lấy tiền lo cho các anh em. Năm 1994, chị Hai làm một cái plaque khác đưa cho con để thay cái plaque mẹ cho. Nhưng mẹ ơi, có cái gì thay thế được sự triu mến, tình yêu thương và sự hy sinh của mẹ? Có cái gì thay thế được sự hi vọng, nhưng lời nói như hàng của một người mẹ?

Cuộc đời của mẹ không có cái gì là cho mẹ. Cái gì cũng là cho các con. Niềm vui của các con là niềm vui của mẹ. Mẹ chia sẻ niềm vui công việc của con là mẹ đã vất vả như thế nào, dù là một câu, một câu duy nhất. Mẹ chia sẻ bao giờ bố con cho mẹ một xu nào, ngay cả những năm gia đình đói phở ăn bo bo, sau 1975. Năm 1974 con đi lên thăm dì Út ở Học Môn. Thấy trứng chiên ngon quá, con mua một ít đem về cho mẹ. Chị một ít trứng mà niềm vui của mẹ chớ, làm sao con quên được? Quê hương là:

Mẹ ơi bạn ơi đi làm phở nấp

Mẹ có công sinh con ra, nuôi dưỡng con và mẹ cũng là người đã đem cái chết làm nên sống. Sau khi học xong tú tài, thấy công việc nhà đông anh em mà tiền bạc cũng cạn kiệt, nhất là sau kinh nghiệm năm trước con 15-16 tuổi, con đành xin đi lính cho mẹ khỏi phải nuôi con nữa. Mẹ nhất định muốn con đi Đ. Con nhất định không đi. Mẹ khóc vì thím Năm. Chính con thấy mẹ khóc. Và con có nói chuyện với mẹ. Mẹ bảo con ráng học rồi con giúp mẹ lo cho các em con chớ mẹ đâu bố con lấy tiền của mẹ. Nếu mẹ không thương con thì có lẽ một viên đạn đang nào đó đã đưa con đi nằm yên dưới ba gác đất trên hẻm bần mọn năm xưa.

Mẹ đem cái chết làm nên sống

Nhà văn viết một dòng... về nhà văn xuôi

Mẹ là người đã tạo cho con niềm tin chính con biết vì chính mẹ tin tưởng con. Mẹ đã cho

con nghe không bi t bao tr m n câu chuy n ngày con còn bé. Má nói lúc đó con hay m. Con khóc ngày này qua ngày kia, tu n qua tu n, tháng qua tháng. Vì b n vi c, má ph i b con ng i c a nhà đ con khóc. Má d n con ngó lên tr i nhìn xem có m a không. Khi nào s p m a thì con ph i kêu di Năm đem qu n áo vào. Má nói là con không bao gi quên m t n. H s p m a là con p t c nín khóc và kêu di, r i con khóc ti p. Má nói con là m t ng i có trách nhi m và má tin t ng con. Ni m tin c a má là m m ng t o cho con tin t ng chính con. Con nh n má.

Sau khi con r i quê h ng đi Đ c có n má g i cho con m t cu n băng có i má d n. Má nói nh ng đ u con vi t trong nh ng th g i v cho má làm cho má hi u r ng con là đ a con bi t suy nghĩ và má tin t ng con. Má th ng nói r ng con là đ a con bi t gi gìn c a c i đ cho má kh i hao t n. Năm 2003 con g p đi Út, di b o v i con r ng “má mà nói v i tao r ng qu n áo mà m c c bao nhiêu năm v n không đ d b n và m t mát”. Con b ng nh đó qu đúng là i má nói v i con khi con v thăm má năm 1974. Lúc đó má th y con v n m c qu n áo má mua cho con sáu năm v tr c (1968). Và con v n gi nh ng qu n áo đó s ch s ng n p. Nghe di nói con vô cùng xúc đ ng nh ng con c gi n c m t, b i vì ni m tin c a má đã t o nên ni m tin chính con.

Má i, năm 1994 con v thăm má. M t ngày tr c khi con i ra đi, con có m i má lên ng i c nh bàn th Ph t. Sau khi đ nh đ ng Cha Lành, con làm m t đ u và đã nói v i má m y câu. M y câu đó con s không bao gi quên. Lúc đó má đã n trí nhi u, nh ng con bi t ch c ch n r ng má đã hi u đ u con nói, hi u r t rõ, b i vì chính tay má đã ch p n m y tay con. Má i, trong ch s Ph t Giáo Vi t Nam, có m t v mà ng i đ i th ng g i là Hòa Th ng cua. Cua là con cua đó má. Pháp danh th c c a ngài là Hòa Th ng Tông Di n, hi u Chân Dung. Đ i Ngài là m t g ng sáng cho con suy g m.

Má i, con d n má m t đ u, m t đ u duy nh t thôi. Đ u này dù má đi đâu lúc nào má cũng ráng làm nha má. Đ u con d n má là:

Không làm các đ u ác

G ng làm các vi c lành

Luôn tu tâm, nh ý:

Đó là *Phật đản*

(Kinh Pháp Cú, câu 183)

Nếu má có quên, con cầu xin Tam Bảo và các bậc thiện hữu tri thức nhắc nhở má. Điếu con nhắc nhở má cũng là điếu con nhắc nhở con. Cầu xin Tam Bảo và thiện hữu tri thức hộ trì cho má và cho con.

Đi ngắm núi nhớ mặt giòng sông. Sau khi qua bao rừng rậm, làng mạc, đèo ngập, giòng sông sủi trào về biển cả. Biển cả sủi đón lấy giòng sông nhớ mặt hi vọng các con về ôm lấy đàn con. Nhớ các biển bờ thành mả rào và mặt giòng sông khác lại bắt đầu. Giờ đây má đã trào về về biển cả. Đi má không bao giờ làm điếu gì sông biển. Đi má là mặt sủi sinh vĩ đại. Con tin rừng má sủi trào về núi an lành. Con cầu xin Tam Bảo hộ trì cho má.

Nam Mô Phật Bà Thích Ca Mâu Ni